

S proslave stoletnice svetoivanske šole

Prizor iz IV. dejanja igre «Naša šola», med govorom ravatelja v osebi Adrijana Rustje, ki je tudi režiral igro

Nastop svetoivanskega pevskega zbora pod vodstvom tov. Vuge

Barkovljanska godba igra med odmorom

Prizor iz igre «Naša šola»

Učenci svetoivanske šole nastopajo z zborno recitacijo

Dijakinja Alenka Kravos je z občutkom recitala Grudno slovensko zemljo, dijakinja Ondina Majcen pa z zvočnim glasom Kosovelovo Meditacijo.

DANAŠNJA ETIOPIJA

Napori dežele, da se reši gospodarske zaostalosti - Dve, tri in celo štiri setve na leto - Ogromno še neizkoriščeno gozdno in rudno bogastvo - Pomanjkanje sredstev, dobrih prometnih poti in ceneni prometnih sredstev - Tuje pomoči ne odklanja, a pri tem skrbi, da ne bi trpela njena politična in gospodarska neodvisnost

V neki publikaciji, ki jo je med številnimi drugimi izdaja OZN, je bil objavljen članek «Gospodarsko stanje Afrike», kjer je posebej omenjena ne samo množica tujih držav, ampak tudi Abesinija ali, kakor jo še drugače imenujemo, Etiopija. V članku je rečeno, da se ta država, v nasprotju z deželami, ki so celo gospodarsko bolj razvite od nje, ne poteguje preveč, da bi pritegnila na svoje področje tuji kapital. In vsak se mora pri tem vprašati, kako se bo potemtakem Etiopija rešila svoje zaostalosti, odnosno ali ima na razpolago dovolj lastnih sredstev, ki bi z njihovo pomočjo lahko to dosegla.

Dejstvo je, da se ta upoštevajo vredna afriška dežela (upoštevajo vredna je zaradi svoje borbene preteklosti in svobodoljubnosti) na svojo moč trudi, da bi stopila na pot sodobnega naprednega gospodarskega razvoja, da bi dvignila življenjsko raven svojega ljudstva, skratka, da bi z vseh strani ustvarila priložnosti za svoj razcvet. Vredno mesto v vrsti civiliziranih, kulturnih narodov, vendar pa še ne razpolaga z zadostnimi sredstvi, ki ji omogočijo, da bi v zadovoljivem obsegu izkoristila svoje skoraj nedotaknjeno gozdno in rudno bogastvo pa tudi hidroenergetsko silo svojih številnih rek. Kljub temu ne išče za vsako ceno tuje pomoči, kar pomeni, da se skuša predvsem opreti na lastne sile, hkrati pa tudi na tiste vrste tujo pomoč, ki bi z njo ne bili prizadeti njena suverenost in svoboda.

Posebne naravne in meteorološke okoliščine omogočajo tu po dve, tri, in ob primernih agrotehničnih ukrepih tudi po štiri žetve na leto. Zivina in slabo izkoriščeni gozdni predeli z najrazličnejšimi vrstami dragocenega lesa predstavljajo tako ogromno bogastvo, da si ga je težko predstavljati. Toda sprito dejstvo, da manjka dobrih cest in ceneni prometnih sredstev, pa tudi strokovnjakov, bi bilo potrebno pristopiti k izvedbi dolgoročnega gospodarskega načrta s pomočjo tujega kapitala na način, ki ne bi ogrožal politične in gospodarske svobode dežele.

Etiopija je šele konec leta 1952 dobila svoj naravni izhod na morje, in sicer na severu skozi lukso Masaua, na jugu pa skozi Asaba, izhod za vso Srednjo in Zahodno Etiopijo.

Pomorski promet je še nerazvit, kar je popolnoma razumljivo, če upoštevamo, da je Etiopija dobila izhoda na morje šele pred kakšnim polstotletjem. Toda napori, ki so bili storjeni za izgraditev lastne vojne in trgovske mornarice, so vredni vsega priznanja. Takisto je tudi njihov redni promet šel v povojih. Njihove reke so namreč za plovo malo primerne, vendar se v času deževne sezone po rekah Baro, Sobat in Nil precejšen promet s Sudanom do Kartuma.

Železnica Masaua - Asmara Agordat je dolga okrog 310 km, toda ne zadostuje potrebam, obenem so tudi cene transporta po tej progi večkrat zelo predrage. Luka Asab je povezana s svojim zaledjem s cesto Asab - De sie - Adis Abeba. Dolga je 848 km in se nadaljuje do izkorišča. Dela, ki se na njej vrše, da bi jo izboljšali in modernizirali, se približujejo koncu, toda s tem vprašanje prometa med etiopskimi lukami in zaledjem se zdalo ne bo rešeno. Tako mislijo tudi Francozi, ki drže v svojih rokah skoro tri četrtine etiopskega prometa.

Etiopski letalski promet je na dostojni višini. S pomočjo osmih prog so medsebojno povezani skoraj vsi najvažnejši centri dežele, štiri mednarodne proge pa vodijo v Kairo, Aden, Karči in Najrobi.

Etiopija je polna najraznovrstnejših rud, a tudi dosedanja neopopolna geološka raziskovanja nam ne morejo dati prave slike o njenem podzemljem bogastvu. V mnogih pokrajinah so našli železo, baker, svinec, cink, volfram, molibden, kobalt in kron. Pod

vodstvom Amerikancev se s pomočjo najmodernejših priprav kopljeta in čistita zlato in srebro, tudi bogata ležišča lignita in soli se že deloma izkoriščajo. Soli je po vsej deželi toliko, da bi lahko z njo zalagali ves Vzhod, in vendar jo morajo zaradi prevelikih transportnih stroškov, morda tudi iz kakšnega drugega razloga, uvaževati.

Zadnja geološka raziskovanja pa kažejo, da se v nekaterih predelih Srednje Etiopije, Hararja in jugovzhodnih pokrajin Etiopije nahaja nafta. Če bi se to potrdilo tudi v praksi, se pravi ko bi začeli s poskusnimi vrtnjami, potem bi bil Etiopiji še bolj zagotovljen njen nadaljnji gospodarski procvit, če bi okrog te naf-

te ne prišlo do kakšnih komplikacij.

Velikanske možnosti ima Etiopija tudi kar zadeva izkoriščanje njenih hidroenergetskih virov, ker je zelo bogata na vodovju, in pa glede dviga njene poljedelske proizvodnje s pomočjo novih namakalnih naprav, ki jih nameravajo zgraditi. Tako glede prvega, kakor glede drugega je bilo do sedaj napravljeno zelo malo. Vsekakor pa predstavlja najnovejša in obenem tudi največja hidrocentrala v bližini Adis Abebe nov korak naprej na poti spreminjanja današnje Etiopije iz zaostale v sodobno kulturno in civilizirano državo. Južno od te hidrocentralne grade še eno, in prav gotovo ne bosta ostali osamlje-

ni, ker si je sodoben industrijski razvoj nemogoče zamisliti brez zadostnih količin električne energije. Etiopci se tega dobro zavedajo, kakor jim je tudi jasno, da je brez tega zama pripravi občutnejši dvig njihove življenjske ravni.

Upoštevajoč vse navedeno ni torej prav nič čudnega, če je recimo Jugoslavija razumela pomen in važnost tega zaenkrat še dokaj nerazvite dežele in smatrala za potrebno, da naveže z njo čim iskrenije neposredne stike, zaenkrat v prvi vrsti na gospodarskem, zatem pa - kar je povsem logično in razumljivo - tudi na vseh ostalih področjih. To bo brez dvoma tako za eno kot za drugo velikega pomena in koristi.

3. julija bo na stadionu „Prvi maj“ premiera baleta „OHRIDSKA LEGENDA“

DUBROVNIŠKE POLETNE IGRE

Tam kjer se konča glavna ulica Dubrovnika, ob starih mestnih vratih, je bila v soboto, 19. junija slovesna otvoritev letošnjih Dubrovniških poletnih iger. Že petič so s fanfarami, dviganjem starinske dubrovniške zastave in slavnostnim koncertom del dubrovniških skladateljev, odprli eno najpomembnejših kulturnih manifestacij nove Jugoslavije.

Gledališki festival

Predvsem je omeniti bogat program gledališkega dela letošnjih iger. Na sporedu so predvsem dela, ki so bila na programu že prejšnja leta, vendar pa so dubrovniški gledališki umetniki skupaj z vodstvom festivala pripravili tudi nove prizorizacije. Na sporedu gledališkega festivala so predvsem tri dela Marina Držića «Plakir», «Novela od Stanca» in «Tirena». Shakespeare je zastopan z dvema dramama s Hamletom in Senom kresne noči. Nadalje je na programu Goethejeva Ifigenija na Tavridi, Ivan Vojnoviča tretji del Dubrovniških trilgi je «Na terasu», Hamibala Lucija igra «Robi» in Tuduzičevo delo Ilija Kuljaš, prirejeno po Molliu. Dubrovnik ima za gledališke

nastope idealne prostore, saj vse predstave uprizorjajo na različnih mestih pod vedrim nebom. V parku Gradac je idealno letno gledališče, kot nalašč primerno za uprizorjanje pastoralne Držićeve komedije Plakir. Že od prvih dubrovniških poletnih iger uprizorjajo Držićovo Novelo od Stanca pred palačo Sponza in Onofrijevo fontano, prav tam, kjer se dejanje tudi v resnici dogaja. In še na tretjem kraju uprizorjajo v Dubrovniku gledališke predstave. V trdnjavi Lovrijenac, kjer tvorijo visoka trdnjava, sum morja in stalen veter svojevrstno okolje za uprizorjanje Hamleta.

Glasbeni del festivala

Ni manj ni pester, nič manj bogat. Nasprotno, za mednarodno publiko je celo morda bolj privlačno. Je pa glasbeni program izredno pester in po kvaliteti sodelujočih tudi izredno kvaliteten. Velik delež glasbenega dela festivala odpade prav gotovo na domači dubrovniški simfonični orkester, ki ga vodi Slovenec Klara Mizerit, ki je pred nekaj leti absolvirala Glasbeno akademijo v Ljubljani in se v Dubrovniku uspešno uveljavila. Orkester ima na sporedu večje število simfoničnih koncertov v peštrih sporedom domačin in tujih skladateljev. Na koncertih pa bodo sodelovali tudi številni solisti. Tako bo kot prvi nastopil s orkestrom violončelist Pavo Stojković iz Sarajeva. Iz Ljubljane bo gostovala violinistka Jelka Staničeva. Nadalje bodo kot solisti nastopili s simfoničnim orkestrom Dubrovnika še pianist Ivo Maček iz Zagreba, harfistka Hella Hofman odprav tam, pevec Noni Zuncic, violinist Josip Klima in Branko Pajević, od tujih umetnikov pa pianistki Tatjana Orlov in Branka Musulin iz Stuttgarta. Poleg Mizerita bodo kot gostje sodelovali kot dirigenti še Lovro Matčić, Boris Popandupol, Milan Požaić in Ivan Stajčić, ki bo nastopil z zborom in orkestrom Sarajevske filharmonije. Na glasbenem festivalu pa bodo sodelovali tudi dirigenti iz tujine. Med njimi Karl Randolf iz Gradaca in Svend Christian Felmub iz Kopenhagene.

In druge prireditve

Letošnje dubrovniške poletne igre imajo v svojem programu še druge prireditve. Med njimi pa so predvsem folklorni nastopi, ki bodo zanimali predvsem tuje obiskovalce Dubrovnika. Tako bo sredi julija nastopala v Dubrovniku makedonska plesna skupina Tanec, ki predstavlja državni plesni ansambl LR Makedonije. Poleg njih bo nastopala v Dubrovniku še crnogorska plesna skupina Oro, ob koncu festivala pa bo gostovala še bretonska folklorna skupina.

Društvo «Pravnik» na obisku v Ljubljani

(Nadaljevanje)
Vse mize zasedene, a pri njih sami mladi obrazji, med njimi mnogo zalih deklet, vse glave nagnjene nad knjigo in zvezek. Res je, da je sedaj čas izpitov, toda naš vodič mi je potrdil, da je to dnevi prizor skozi vse leto.

Mimogrede smo si ogledali še letno gledališče, ki je gradi na dvorišču bivšega nemškega samostana po načrtih 18-letnega mojstra Plečnika. Okrog 11. ure smo posedli v avli vseučilišča. Najprej je podal daljši referat dr. Ferluga o izvršitvi sodb v cona A razlaganih v cona B in Jugoslaviji, o izdajanju raznih protid, listin, zemljišnih izveščev itd. s strani jugoslovanskih oblastev za uporabo v cona A ter o drugih praktičnih vprašanjih in težavah, ki jih srečujemo v vsakdanjem poslovanju. Dr. Škerk je nato podal daljši pregled razvoja zakonodaje ZVU v Trstu s posebnim kom raznih neprikl, ki bi jih bilo treba odpraviti ali omiliti.

Razvilo se je zelo živahno in zanimivo razpravljanje, ki je trajalo tja do dveh popoldne. Vsi smo prišli do dognanja in zaključka, da je potrebno tesno sodelovanje med slovenskimi pravniki to in onstran meje. Z izrazom upanja, da plodna diskusija ne bo ostala brez sadov, je predsedujoči dekan dr. Finžgar zaključil zborovanje.

Zvečer je šla večina Tržčanov v opero, da sliši Svarovega «Prešerna» na podlagi libreta naše pridne tovarišice Ljube Pernerjeve.

V nedeljo zjutraj smo si ogledali še nekaj zanimivosti Ljubljane in se nato ponovno poslovili od naših ljubljenskih ljubljanskih gostiteljev.

Ves naš obisk je bil nekaj harmonično tepega. Premnogostvov smo odnesli s seboj. Največji pa je bil ta, da je bilo vse, prav vse tako prijetno domače. Hvala Vam, tovariši iz Slovenije! In na svidenje!
Dr. FORTUNAT MIKULETIĆ
Konec

NEURJE

SPISAL LOJZE CJAK

S.

Kristjan: Nikomur ne de dobro pri srou, če ga kličejo z grdim imenom, in vendar si jih reveži sami mečemo v obraz. Toda prišel bo dan, ko bodo ljudje spoznali krivice, ki se jim delajo in takrat bo vsem laže živeti.

Tomaž: Tako je, križe!

Blaž: Tako je!

Kristjan: Le poizkusite s smolo. Zagotavljam vam, da jo boste občutili, to smolo! Vsi utihnejo in se vedejo nekam v zadregi. Tomaž se privzdigne, Jerne se stiska pesti. Ko je vstal, se ga drži kos lesa, na katerem je sedel. Prestrašen se obrača, vsi gledajo, potem pa prasnejo v smeh.

Marko, Lipe, Frane, Coprnja, coprnja!

Blaž: (odtrga les z Jernejevim hlač): To sem scopral jaz, ki sem pobarval Jerne, bos plačal smolo!

Anica in Ivana (prihajata od desne, neseta v jerbasih kosilo): Bog daj, bog daj!

Vsi: Bog, bog daj!

Anica: Blaž, Jernej, tu imate kosilo! Kje je oče?

Jernej: Saj je tam pri barki. Je rekel, da bo pozneje.

Ivana: Oče, kje je Justek? Tu je tudi zanj.

Martin: Je že prav, saj je tu.

Anica: Na Kristjan, to ti je poslala mati!

Kristjan: Hvala Anica. (Vsi jedo stoje, bodisi sede).

22. prizor.

Justek (od leve): Kje je moje, Ivana?

Ivana: Tam, Oče, dajte mu!

Justek (brska po vrču): To ni moje, Ivana!

Ivana: Zakaj ne?

Justek: Ker ni klobase. (Se smejejo.)

Ivana: Danes je ni.

Frane: Za nas ni nič, Anica?

Anica: Nisem vedela, da ste tu.

Marko: Če ne, bi prinesla, kaj ne, Anica, kakor prineseš rada drugim?

Ivana: Jaz pa sem si mislila, da boste še tu in sem pripravila tudi za vas. Ker ste me pripeljali davi iz Trsta, vam hočem povrniti dobroto. Na, Lipe, vzemi Frane!

Lipe: Hvala, Ivana!

Frane: Bog ti daj zdravje in lepega fanta, Vanka!

Ivana: In tu je zate, Marko!

Marko: Ne, hvala, ne bom, sem sit. Davi sem si bil dal nekaj očvrti v Trstu.

Ivana: Vzemi, Marko, saj ni dosti!

Marko: Ne, hvala, saj bi rad, pa res ne morem! Sem preveč sit.

Ivana (užaljena): Kako si ošaben!

Marko: No, da ne boš jezna! Kot da bi jaz pojedel. (Vzame vrč).

Stric Tomaž, ali bi malo, ker jaz ne morem?

Tomaž: Daj, Marko, daj! (Vzame vrč). Bog vama daj zdravje in srečo! (Ivana je užaljena).

Marko: Križe, ali ti je skuhala dobro kosilo?

Kristjan: Kaj hočeš zopet, Marko Mikolov?

Marko: Hotel sem vprašati, če ti je skuhala dobro kosilo... Neža. (Dekletu sta v zadregi).

Kristjan: Takrat ob trgatvi, ko ste preobkladali mojo mater ko živince, da vam je vlačila grozdje iz vinograda in da si je pri tem poškovala hrbtenico, da je morala ležati dva meseca in se sedaj ne more več vzravati, takrat niste vprašali, kaj si bi skuhala Neža! Zato naj te le nič ne briga, kaj Neža kuha sedaj, si razumel, Marko Mikolov s Primožev!

Marko: Jaz je nisem preobkladal.

Blaž: Ne, ti si samo gledal, ko je vaš stari z nogami tlačil grozdje v tisti veliki škaf, da bo več nesla.

Tomaž (s klobaso v roki): Ne prepričaj se otroci, ravno sedaj, ko ljudje jedo.

Blaž: Ker nam lahko ostane v želodcu vsa ta dobrota.

Kristjan: In dosti so jih tako polomili, a nihče ne vpraša, kaj si bodo skuhali.

23. prizor.

Jakob (pride od leve): Cujte fantje, sedaj, ko ste se okrepčali, in ker nas je precej, bi rad vaše pomoči, da bi izveklili mojo barko. Saj je to hitro opravljeno.

Jernej: Dajmo, dajmo!

Anica (pada vrč očetu): Tu je vaše, oče! (Jakob vzame vrč).

Marko: V redu oče! Lipe, Frane, dajmo še to, potem gremo! (Podajajo posodo dekletom, počasi odhajajo na levo).

Blaž: Jernejček, so tam vrvi?

Jernej: Da, Blažek.

Tomaž (da vrč Ivani): Boglona, Vanka!

Ivana: Nič, nič, stric Tomaž, (Anici). Ostani tu, ga bom poslala sem (Odide na levo).

Marko (se zdržuje, Anica pospravlja v jerbasi): Ali si jezna name, Anica?

Anica: Zakaj naj bi bila jezna, Marko?

Marko: Povsod se mi umikša.

Anica: Kaj hočeš od mene?

Marko: Rad te vidim Anica, sem ti že povedal.

Anica: To bi moral kateri drugi povedati.

Marko: Sem ti že rekel, da nisem imel nič z njo.

Anica: Tebi je vse lahko.

Marko: Prisegam, da nisem imel nič!

Anica: In če jaz nočem nič imeti?

Marko: Sem govoril s tvojim očetom.

Anica: In kaj potem, če si govoriš?

Marko: Vprašal sem, če lahko hodim k vam. Rekel je, da je zadovoljen, in tudi mati da bo rada videla.

Anica: To bi moral vprašati druge starše.

Marko: Kaj goniš vedno isto? Saj ti pravim, da ni bilo nič!

Anica: Te prosim Marko, pusti me pri miru!

Marko: Tako ti je zmešal glavo, Anica?

Anica: Nič zmešal, hočem imeti mir!

Marko: Anica, ubogaj me, ne mešaj se s tako revo, boš lačna vse življenje!

Anica: Tebi nič mar! Če bom lačna, bom lačna jaz.

Marko: Imam te zelo zelo rad! Spoznala boš, da je to najbolje zate.

Anica: Nimam potrebe, samo mir mi dajte! (Klic: «Marko! Marko!») Kličejo te!

(Nadaljevanje sledi)

